

8
2-104

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

მარია ვლუჯას ასული მირეხაშვილი

თანამედროვე ქართული ისტორიული
რომანის ჟანრული თავისებურებანი

10.01.08 - ლიტერატურის თეორია

ავტორეფერატი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო
სარისხის მოსაკრებლად წარმოდგენილი
დისერტაციისა

თბილისი
1999

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

მარია ელგუჯას ასული მირესაშვილი

თანამედროვე ქართული ისტორიული
რომანის ჟანრული თავისებურებანი

10.01.08 - ლიტერატურის თეორია

ავტორეფერატი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო
სარისხის მოსაკრებლად წარმოდგენილი
დისერტაციისა

თბილისი
1999

8
2-704 -1782-

მიხედავით 2 ე.
თანამედროვე ქართული ისტორიული
რომანის ჟანრული თავისებურებანი

1782-

-1782-

სადისერტაციო ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეროვნულ ლიტერატურათა, ლიტერატურულ ურთიერთობათა და თარგმნის კათედრაზე.

ექსპერტი — ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი **დიმიტრი თუნაჩელი**

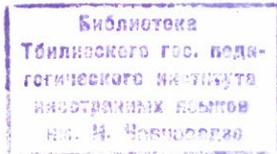
ოფიციალური ოპონენტები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი **რევაზ მიშველაძე**
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი **იუზა ვეგენიძე**
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი **თამარ ბარბაქაძე**

წამყვანი ორგანიზაცია — აკაკი წერეთლის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დისერტაციის დაცვა გაიმართება 1999 წლის მნოემბერში, 12 საათზე, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს p.10.01 c №5 სხდომაზე. მისამართი: 380028, თბილისი, ილ. ჭავჭავაძის პროსპექტი №1, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

დისერტაციის გაცნობა შეიძლება უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში.

ავტორეფერატი დაიგზავნა 1999 წლის 25 X

მ. კიკაჩიშვილი

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

თემის აქტუალობა და გამოკვლევის მიზანი. გამოკვლევის მიზანი არის ქართული ისტორიული რომანის ჟანრული თავისებურების შესწავლა და მისი ტიპოლოგიური მიმართების ჩვენება აღმოსავლეთ ევროპისა და აზიის სალიტერატურო სამყაროსთან.

ეროვნული ლიტერატურების კვლევა მსოფლიო სალიტერატურო პროცესებთან მიმართებაში თანამედროვე ლიტერატურათმცოდნეობის ერთ-ერთი აქტუალური პრობლემაა. ნაშრომში მოცემულია ზოგადი სურათი ისტორიული რომანის შესახებ არსებული თვალსაზრისის გენეზისისა ევროპაში, რუსეთში და ამ საერთო ფონზე წარმოჩენილია XX საუკუნის უკანასკნელი ათწლეულების ქართული და პოსტსაბჭოური სივრცის ისტორიული რომანის განვითარებისთვის დამახასიათებელი ნიშანდობლივი ტენდენციები.

70-იან წლებში ქართული ისტორიული რომანის მეტამორფოზებთან დაკავშირებით გამოიკვეთა რამდენიმე საგულისხმო ასპექტი: ა) ერთი მხრივ, გვაქვს ტრადიციული ისტორიული რომანი, რომელიც განაგრძობს და ახლებურად ავლენს ქართული ისტორიული რომანისტიკის დარგში უკვე დამკვიდრებულ თვალსაჩინო ტრადიციებს; ბ) მეორე მხრივ, გაჩნდა რომანები, რომელთაც მხოლოდ პირობითად თუ ვუწოდებთ ისტორიულს; არატრადიციულ, ე. წ. „ახალ ისტორიულ რომანში“ თავს იჩენს რიგი თავისებურებები (ჟანრული, თემატური, პრობლემური). ამ ტიპის რომანებში ისტორიული რეალიები მინიმუმამდეა დაყვანილი: მთავარ გმირებად, უმეტესწილად, არაავთენტური პირები არიან გამოყვანილნი; ისტორია — მხოლოდ და მხოლოდ შესაფერისი ფონია წარსულის ნიღაბქვეშ დღევანდელობის მნიშვნელოვანი პრობლემების, დროის დიალექტიკური კავშირის წარმოსაჩენად.

ნიშანდობლივია, რომ ზემოჩამოთვლილი ტენდენციები არ წარმოადგენენ წმინდა „ქართულ მოვლენას“, ისინი მხოლოდ ქართული ისტორიული რომანის განვითარებისთვის როდი არიან ნიშნულნი. 70-იანი წლებიდან ისტორიულ რომანში აქცენტების შეცვლა შეიმჩნევა, როგორც ყოფილი საბჭოთა კავშირის, ასევე ევროპული ქვეყნების ლიტერატურებშიც. ეს პროცესი იმდენად მნიშვნელოვანი გამოდგა, რომ საჭირო გახდა თითქოს ერთხელ უკვე გარკვეული